

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Ing. Carmen Scholzová

Význam spolupráce rodiny a školy

Osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe

Banská Bystrica

2012

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11,
850 01 Bratislava

Autor OPS: Ing. Carmen Scholzová

Kontakt na autora: Stredná odborná škola, Ul. slov. partizánov 1129/49, Považská Bystrica
schcarmen@centrum.sk

Názov OPS: Význam spolupráce rodiny a školy

Rok vytvorenia OPS/OSO: 2012

Odborné stanovisko vypracoval: PaedDr. Iveta Hájíčková

Za obsah a pôvodnosť rukopisu zodpovedá autor. Text neprešiel jazykovou úpravou.

Táto osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe bola vytvorená z prostriedkov projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov. Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej únie.

Kľúčové slová

Rodina, škola, osobnosť učiteľa, komunikácia, spolupráca rodiny a školy

Anotácia

Základné očakávanie, s ktorým sa ku škole obracajú rodičia, je vzdelávanie a výchova ich detí. Mali by byť založené na profite a rozvoji žiakov. Rodičia, ktorí sú primárne zodpovední za svoje deti, majú právo vstupovať do diania v škole, majú mať zabezpečený prístup ku všetkým informáciám, ktoré vypovedajú o pôsobení, vystupovaní jeho dieťaťa v tejto inštitúcii. Ak prostredie, ktoré rodina a škola vytvára, je jednotné, zlepšujú sa aj školské výsledky dieťaťa – žiaka. Koniec-koncov je tu skutočnosť, že škola ako systém občianskej spoločnosti funguje z prostriedkov získaných z daňových poplatkov rodičov. A tu vznikajú argumenty pre ich vstup a ovplyvňovanie chodu školy. Škola musí plniť svoje funkcie a pri ich plnení je dôležitá aj osobnosť učiteľa. Spolu poskytujú služby svojmu zákazníkovi, ktorým je rodič a žiak. Rodina však tiež naplňa svoje funkcie. Preto je komunikácia a ich vzájomná spolupráca nesmierne dôležitá. V práci opisujem možnosti takejto spolupráce.

OBSAH

Úvod	
1 KVALITA V ŠKOLE.....	5 strana
1.1 Kvalita	5 strana
1.2 Kvalita vzdelávania.....	6 strana
2 KOOPERÁCIA ŠKOLY A RODINY.....	7 strana
2.1 Komunikácia školy s rodinou.....	7 strana
2.2 Škola.....	7 strana
2.3 Osobnosť učiteľa.....	9 strana
2.4 Rodina.....	10strana
3 PRIESKUM SPOLUPRÁCE RODINY A ŠKOLY.....	11 strana
3.1 Výsledky prieskumu.....	11 strana
3.2 Zhrnutie výsledkov prieskumu a odporúčania.....	18strana
Záver	20strana
Zoznam príloh	22strana

ÚVOD

Čoraz viac súčasných rodičov trápi otázka akú kvalitu má škola, ktorú navštevuje ich dieťa. Odpoveď nie je jednoduchá. Kvalitná škola má dobrého riaditeľa, šikovných učiteľov a kvalitný vyučovací proces, spolupracuje s rodičmi a zisťuje spätnú väzbu vzdelávania žiakov. Rodičia a žiaci sú ešte stále vo väčšej miere konzumenti, ktorí sa za každú cenu snažia byť s danou školou spokojní a školu, ktorú navštevuje ich dieťa volia náhodne, bez uspokojujúceho množstva informácií. Tento stav pretrváva počas celého štúdia dieťaťa. Síce sa spolupráca rodiny a školy pomaličky zlepšuje, aj tak sa záujem o školu zužuje hlavne na hodnotenie na vysvedčení. Ešte stále nemajú rodičia k dispozícii nástroje, pomocou ktorých by sa vedeli orientovať a samotná škola im ani nevytvára priestor na posúdenie spokojnosti s jej kvalitou. Všetky zúčastnené strany – škola, žiak i rodičia si uvedomujú potrebu spolupráce. Málokedy si však uvedomia, že práve táto spolupráca je schopná ovplyvniť kvalitu školy. Rodičia sú väčšinou pasívni a riešenie akejkoľvek spolupráce pohltí rutina.

Spolupráca školy s rodinou predstavuje veľmi významný faktor efektivity vzdelávania detí. Je preto úlohou každej školy vytvoriť podmienky pre fungovanie partnerského vzťahu s rodičmi detí, nadviazať a pravidelne s nimi udržiavať kontakt, ponúkať im rôzne formy spolupráce. Individuálny prístup uplatňuje škola nielen vo vzťahu k deťom, ale tiež k ich rodinám a to tým, že dáva rodičom priestor pre výber takého typu spolupráce, ktorý najlepšie vyhovuje ich potrebám a možnostiam.

Cieľom mojej práce je posúdiť aké formy a metódy spolupráce rodiny a školy sa preferujú na škole, kde pôsobím, aká je ich úroveň a akými formami je možné túto spoluprácu zefektívniť a doplniť. V teoretickej časti sú vysvetlené pojmy škola, osobnosť učiteľa, či rodina. Praktická časť je postavená na mojom vlastnom názore a hodnotení. Predstavujem v nej najbežnejšie formy a metódy spolupráce rodiny a školy, ktoré sú všeobecne známe a ktoré viac alebo menej fungujú v podmienkach našej školy. V ďalšej časti navrhujem ako už zaužívané formy a metódy spolupráce oživiť, zintenzívniť a zároveň poukázať na rezervy, možnosti ako túto spoluprácu skvalitniť. Praktická časť sa opiera o výsledky dotazníkov, ktoré vyplnili k danej téme rodičia našich žiakov. Školská prax totiž potvrdzuje, že čím viac sa darí rodičov vtiahnuť do diania školy, tým viac môže z toho samotná škola profitovať.

Práca by mala byť prínosom pre vyučujúcich, ale aj pre rodičov. Predstavuje možnosti, ktoré vyučujúci môže využiť vo svojej práci triedneho učiteľa a pri kontakte s rodičmi svojich žiakov, aby sa spolupráca v trojuholníku žiak – rodič – učiteľ zintenzívnila. Ponúka námet na zamyslenie a návrh na zatraktívnenie kontaktu učiteľa s rodinou, čo vyžaduje snahu zo všetkých zainteresovaných strán. Školu nemožno budovať bez vzťahu k rodine – úspech školy vzájomne úzko súvisí s podmienkami v rodine. Pokiaľ žiak cíti dôveru rodiča voči škole, je motivovaný pre podávanie lepších výkonov.

1 KVALITA V ŠKOLE

1.1 Kvalita

Kvalita je komplexný pojem, ktorý má mnoho významov. Pod pojmom kvalitný učiteľ vidíme najčastejšie dobrého učiteľa – učiteľa, ktorý spĺňa všetky predpoklady vyžadované v súčasnosti od odborníka v oblasti vzdelávania. Ak povieme kvalitná škola, máme na zreteli dobrú školu, ktorá má vysokú profesionálnu úroveň. Sú to aktuálne veľmi diskutované témy, ktorým je potrebné venovať primeranú pozornosť. Slovo kvalita môže predstavovať stupeň, mieru dobroty, hodnoty, ceny alebo niečo typické, čo odlišuje človeka alebo vec. V súčasnosti prevláda zákaznícke chápanie pojmu kvalita. Poslaním školy (hlavne odbornej) je odjakživa príprava žiakov na život a pre život, na vykonávanie určitej profesie, ktorá by ho mala uživiť. Čo je vlastne kvalita? Podľa STN ISO 8402 „kvalita je celkový súhrn vlastností a znakov výrobku alebo služby, ktoré mu/jej dávajú schopnosť uspokojovať vopred stanovené alebo predpokladané potreby“. (Albert, 2002, s.9) Predpokladané potreby sa rozumejú potreby zákazníkov. Kvalitu určuje zákazník a kvalitné je to, s čím je zákazník spokojný.

Vo svete existuje množstvo systémov manažérstva kvality, napríklad Manažérstvo kvality podľa súboru noriem ISO 9000, Model výnimočnosti EFQM, TQMEX-model, Six Sigma, ale v podstate všetky vychádzajú z princípov TQM – komplexného manažérstva kvality.

TQM vychádza zo štyroch pilierov:

1. Uspokojenie zákazníkov
2. Systémy a procesy, ktoré produkujú dobré výrobky
3. Ľudia, spolupráca a tímová práca
4. Nástroje na zvyšovanie kvality

Kvalita a škola

Žijeme v informačnej spoločnosti, ktorá mení svoj pohľad na poslanie školy. V súčasnosti si uvedomujeme, že škola poskytne verejnú službu svojim žiakom, teda aj ich rodičom, zamestnávateľom, ďalším školám, t.j. svojim partnerom. Výsledkom služby, ktorú škola poskytuje, je vzdelanie. Žiak prežije v škole veľkú časť svojho života. Je preňho dôležité výsledné hodnotenie, známky na vysvedčení, ale aj všetky procesy, ktoré ho k týmto výsledkom dovedú. Sú to procesy, ktoré prebiehajú v škole. Žiaci spolu s rodičmi budú spokojní len vtedy, ak tieto procesy, teda služby budú kvalitné.

Najvyššou formou hodnotenia je samohodnotenie, ktorého cieľom je dosiahnuť, aby svoju prácu pravidelne hodnotili učitelia, aby hodnotili činnosť školy ako organizácie. K tomu je potrebné zapojiť aj samotných partnerov školy, teda žiakov, ich rodičov, budúcich zamestnávateľov, školy vyššieho typu, aby škola zistila, ako posudzuje jej kvalitu okolie. Spolupráca totiž musí byť založená na partnerstve.

Hodnotenie študijných výsledkov, úspešnosti na prijímacích pohovoroch, zamestnanosti absolventov, vybavenosti školy, teda hodnotenie úrovne, by mala doplniť aj takzvaná pedagogická pridaná hodnota, t.j. rozdiel medzi vedomosťami a zručnosťami na vstupe a výstupe. Mala by sa hodnotiť spokojnosť žiakov aj ostatných partnerov školy. Preto môžeme očakávať zostrenie boja o žiakov, kde obstoja len tie školy, ktoré budú mať dobrú úroveň, budú vyhovovať požiadavkám partnerov, teda v konečnom dôsledku budú kvalitné.

Každá škola si musí definovať vlastné pochopenie kvality, a to hlavne v súlade s očakávaniami a požiadavkami svojich partnerov. Ako sa vyvíja spoločnosť, menia sa aj kritériá kvality. To, čo očakávali a požadovali partneri školy pred desiatimi rokmi, dnes už nevyhovuje a ledva bude vyhovovať v blízkej budúcnosti.

Turek zostavil charakteristiku kvalitných škôl na základe analýzy a porovnávania zahraničných škôl. Kvalitná škola je charakterizovaná:

- kvalitnými učiteľmi na škole,
- dobrým riaditeľom,
- stabilitou pedagogického zboru, jeho vzdelávanie, pracovná morálka,
- jasnými a konkrétnymi cieľmi, požiadavkami, štandardami,
- pravidelnou spätnou väzbou,
- aktívnou spoluprácou rodičov a školy,
- optimálnym pracovným prostredím,
- maximálnym využitím vyučovacieho času,
- početnými mimovyučovacími aktivitami. (Turek 2005, s.275)

1.2 Kvalita vzdelávania

Každá práca sa skladá z navzájom súvisiacich krokov a činností. Cieľom neustáleho zlepšovania je dobre naplánovaný a spoľahlivý proces, lebo ak všetky činnosti a kroky budú vykonané správne, potom celý vyučovací proces bude vyhovovať očakávaniam žiakov aj rodičov.

Škola – učiteľ – žiak – klíma

S meniacimi sa spoločensko-ekonomickými a inými zmenami sa zásadne mení, či bude meniť aj škola a práca v nej. Pojem 21. storočie vyslovujeme často, dávame mu rôzne prívlastky a pritom si neuvedomujeme, že v porovnaní s minulosťou nás čakajú prevratné zmeny. V súvislosti s prácou školy, učiteľov a žiakov je treba pripomenúť, že na všetkých sú kladené vyššie nároky. Preto je potrebné vytvárať vhodnú klímu. Dobrá klíma pomáha všetkým, ktorí sú spätí so školou:

- žiakom, lebo žiaci chodia do dobrej školy a do dobrej triedy so záujmom,
- učiteľom, lebo dobrá klíma je predpokladom dobrých medziľudských vzťahov,
- ostatným pracovníkom školy, lebo aj tí sa podieľajú na výchove žiakov,
- rodičom, lebo všetci rodičia si želajú, aby ich deti mali dobrú školu, dobrých učiteľov aj spolužiakov. Istotne netreba pripomínať, že dobrá klíma školy a triedy veľmi významne podnecuje rodičov do spolupráce so školou. Môžeme povedať, že rodičia sú cez deti podrobne informovaní (občas aj menej objektívne) o dianí a klíme školy, či triedy. Dobrý rodič spolupracujúci so školou a poznajúci svoje dieťa vie posúdiť objektívnosť jeho hodnotenia klímy. (Petlák, 2006, s.14)

2 KOOPERÁCIA ŠKOLY A RODINY

Úspech dieťaťa v edukačnom procese školy závisí od viacerých faktorov, ktoré nie vždy môže učiteľ ovplyvniť. Je nevyhnutné, aby ich aspoň poznal a vo svojej praxi zohľadňoval. J.Štefanovič poukazuje na štyri základné oblasti, v ktorých sa môže vyskytnúť príčina, resp. príčiny neprospievania žiakov. Ide o príčiny neprospievania podmienené osobnosťou žiaka, osobnosťou učiteľa, rodinou žiaka a školou. Medzi poslednými dvoma oblasťami vystupuje do popredia nedostatočná komunikácia školy s rodinou, či už na strane rodiny alebo školy. Podobne poukazuje na nutnosť komunikácie medzi rodinou a školou aj Z.Obdržálek, ktorý vyzdvihuje potrebu kongruencie medzi týmito dvoma základnými socializačnými a výchovnými inštitúciami. Tvrdí, že o čo viac je podobnosť medzi socializačnými podmienkami v rodine a očakávaniami v škole, o to väčšia možnosť úspechu dieťaťa vo výchovno-vzdelávacom procese, čo sa nemôže uskutočniť bez dostatočnej komunikácie medzi nimi.

2.1 Komunikácia školy s rodinou

Komunikácia školy s rodinou je jeden z predpokladov školskej úspešnosti. Existujú štyri konkrétne faktory, nad ktorými by sa mala zamyslieť každá škola, resp. manažment školy, aby sa situácia zlepšila: podmienky vzdelávania a výchovy, prostriedky, pomocou ktorých sa má dosiahnuť zlepšenie kvality školy, učiteľia ako rozhodujúci faktor kvality školy a v neposlednom rade rodičia a komunita. Rodičia predstavujú faktor, ktorý spoluvytvára podmienky výchovy. Rodičia majú aktívne spolupracovať so školou, sú aktérmi výchovy a nielen účastníkmi rodičovských združení. Rodičia a miestna komunita by sa mali viac angažovať v oblasti zlepšovania kvality školy, aj v oblasti pozitívneho naplnenia voľného času detí. Pokiaľ chceme zabezpečiť kvalitné vzdelávanie žiakov, ktoré nebude ochudobnené o výchovnú zložku, musíme zabezpečiť spojenie úsilia oboch výchovných inštitúcií, rodiny aj školy, čo sa môže uskutočniť len zlepšením komunikácie medzi nimi samotnými. Pretože základom každého kvalitného vzťahu je vzájomná komunikácia.

Spolupráca s rodičmi prispieva k:

- upevňovaniu partnerstva medzi rodinou a školou,
- rodičom umožňuje poznať, že škola je spoľahlivá,
- prispieva k zvyšovaniu komunikácie,
- ponúka príležitosť na jednotné pôsobenie rodiny a školy,
- pomáha škole získať informácie na plánovanie spoločných aktivít,
- zlepšovaniu školskej úspešnosti detí.

2.2 Škola

Školy zaradené do siete škôl a školských zariadení podľa osobitného predpisu, ktoré zabezpečujú výchovu a vzdelávanie podľa školského zákona prostredníctvom vzdelávacieho programu odborov vzdelávania poskytujúcich na seba naväzujúce stupne vzdelania, tvoria sústavu škôl. Sústavu škôl podľa platnej legislatívy tvoria:

- materská škola,

- základná škola,
- gymnázium,
- stredná odborná škola,
- konzervatórium,
- školy pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- základná umelecká škola,
- jazyková škola.

Druhy škôl sa členia na typy. Typ školy bližšie určuje, na aký odbor vzdelávania je škola zameraná, organizáciu školy alebo akým deťom alebo žiakom vzdelávanie zabezpečuje. (zákon č.245/2008 Z.z. z 22. mája 2008) Škola predstavuje spoločenskú ustanovizeň vo verejnom či súkromnom vlastníctve, ktorej hlavným cieľom je zabezpečiť osvojenie si sústav všeobecných aj špecifických vedomostí, zručností, návykov, zvykov, hodnôt i noriem platiacich v tej-ktorej societe a potrebných pre život v nej, mladou generáciou. V rámci atribútov, ktoré charakterizujú akúkoľvek školu M.Blaško (2004,s.22) opierajúc sa o I.Tureka uvádza: odovzdávanie encyklopedických vedomostí žiakom, vyučovanie, pasivitu žiaka, uniformitu, autoritárstvo, učiteľa ako neomylnú autoritu, orientáciu na priemerného žiaka, frontálnu prácu žiakov, súťaživosť žiakov, dôraz na obsah učiva, kriedu a tabuľu, izolované vyučovacie predmety, informačno-receptívnu a reproduktívnu metódu, individuálne skúšanie pri tabuli, domáce úlohy, dôraz na disciplínu a poslušnosť žiakov, dominanciu učiteľa, preferenciu verbálnej či matematicko-logickej inteligencie, stabilitu skupín žiakov – tried, izoláciu školy od života. Tieto znaky sú formulované vyhrotene, čo celkom nezodpovedá realite. Škola ako spoločenská ustanovizeň plní viaceré funkcie:

1. Socializačná funkcia školy - má sprostredkovať sociálne normy spoločnosti, prejavuje sa v začlenení mládeže do spoločnosti – proces sociálneho formovania jedinca, uvádza žiakov do štruktúry očakávaní a starostí všedného života, redukuje a formuje potreby a želania jedincov, vedie žiakov v súlade so spoločenskými hodnotami, normami a pravidlami, ale zároveň buduje intimitu voči vplyvom cudzích, nežiaducich myšlienkových smerov.
2. Personalizačná funkcia školy – má prispieť k čo najväčšiemu rozvoju osobných dispozícií žiakov, prebieha u nich proces sebaurčenia, sebarealizácie, sebaformovania a sebariadenia, zároveň škola utvára podmienky na tento proces, musí byť otvorená pre nové nápady, spontánnosť, má umožňovať slobodu tvorby a záujmov.
3. Kvalifikačná funkcia školy – škola má sprostredkovať spôsobilosti, schopnosti a poznatky potrebné na zvládnutie života, má pripraviť jedinca do života, do spoločnosti a práce, sprostredkuje mu základné kultúrne techniky, odbornú kvalifikáciu, zodpovednosť, ochotu pracovať, vytrvalosť.
4. Selektívna funkcia školy – škola má prispieť k rozdeleniu sociálnych šancií, spočíva v triedení žiakov na základe ich školských výsledkov a poskytuje im oprávnenie (vysvedčenie, diplom) na určitú existenciu.
5. Legitimizačná funkcia – spočíva v tom, že napomáha najmä formami školského života utvárať žiaduci vzťah k politickému systému, znovuobnovenie vládnych vzťahov v novej generácii.

Spoločnosť vytvára podmienky pre masový vznik škôl, ktoré spoločne predstavujú jednotnú sústavu. Naše školstvo prechádza v súčasnosti dosť veľkými zmenami, ktoré sa dotýkajú aj celého prostredia školy. Stále sa zreteľnejšie ukazuje, že kvalitný výchovno-vzdelávací proces nestojí len na kvalitných jedincoch na strane žiakov aj učiteľov, ale aj na vzájomných vzťahoch, v ktorých podstatnú úlohu zohrávajú partneri školy. Tieto vzťahy môžu vytvárať

vzťahy spolupráce, podporuje to dosahovanie niektorých výchovno-vzdelávacích výsledkov, až po nenávisť, ktorá môže byť brzdou akéhokoľvek rozvoja. V oblasti vzťahu k rodičom sa často hovorí o tzv. politike školy. Ako škola chápe zmysel výchovy a vzdelávania, žiacke úspechy, aké ciele si dáva škola smerom k žiakom, učiteľom a verejnosti.

2.3 Osobnosť učiteľa

Učiteľ je rozhodujúcim činiteľom vo vyučovacom procese. Ak má efektívne plniť svoje úlohy, teda vzdelávať, vychovávať a rozvíjať osobnosť každého žiaka, musí dôkladne poznať svoj odbor, mať dobrú pedagogickú prípravu a vysokú všeobecnú kultúru. Má teda mať kvalitné odborné, pedagogické i všeobecné vzdelanie. Vysoké nároky sa kladú na učiteľove osobné i charakterové vlastnosti. Veľký význam má aj učiteľove správanie nielen v škole, ale aj mimo školy. Učiteľ by mal byť pre svojich žiakov vzorom. Práca učiteľa je mimoriadne zodpovedná, lebo chyby vo výchove môžu mať vážne následky. Pokiaľ chyby v materiálnej výrobe vedú k nepodarkom, ktoré sa dajú nahradiť novými výrobkami, chyby vo výchove a vzdelávaní zanechávajú dôsledky na celý život a na prevýchovu človeka je nutné vynaložiť neobyčajne veľa síl a námahy. Vo všeobecnosti sa uznáva téza, že za učiteľov by mali ísť odborne i mravne najvyzrejší jedinci. Na to je potrebné, aby učiteľské povolanie bolo atraktívne a bolo aj primerane finančne ohodnotené. Najmä v poslednej oblasti sú veľké problémy. Nie je možné udržať kvalitu školstva, ak značná časť absolventov učiteľských fakúlt vôbec nenastúpi do školstva. V oblasti motivácie a pracovnej morálky sa zdôrazňuje okrem finančného ohodnotenia práce učiteľov aj vytváranie sekundárnych výhod učiteľského povolania, ktoré v plnom zmysle slova nemôžeme považovať za profesiu. Je to predovšetkým poslanie, postavené na osobnosti učiteľa.

Učiteľ musí realizovať také činnosti, ktoré vedú k uvedomenému učeniu sa žiakov. Na vyučovaní by mal učiteľ spĺňať tri podmienky:

1. Získať a udržať žiakovu pozornosť na učebnú činnosť.
2. Získať a udržať žiakovu motiváciu a úsilie učiť sa prostredníctvom učebnej činnosti.
3. Učebná činnosť má byť primeraná tomu typu žiakovho učenia, ktorý chce učiteľ dosiahnuť. (Kyriacou, 1996)

Pedagóg by mal cez porozumenie seba pristupovať k porozumeniu iných. Poznať procesy ontogenetického vývinu dieťaťa, chápať procesy vzdelanostného a osobnostného rozvoja žiaka, vedieť meniť vlastný prístup k žiakom ako individualitám a pomáhať im napĺňať ich potreby v procese učebnej činnosti a výchovy. Rozširovanie pôsobnosti učiteľa nielen na riadenie výučby, ale aj na ovplyvňovanie a formovanie celistvej osobnosti dieťaťa a na vytváranie pozitívnej klímy v triede, vyžaduje zmenu v tradičných vzťahoch učiteľ – žiak. Táto situácia kladie zvýšené nároky na skvalitňovanie kompetencií učiteľa.

Kľúčové kompetencie učiteľa zahŕňajú schopnosti, zručnosti, postoje, hodnoty a ďalšie charakteristiky osobnosti, ktoré umožňujú učiteľovi konať adekvátne a efektívne v rôznych pracovných (školských) a životných situáciách.

2.4 Rodina

Pri výchove a vzdelávaní mladej generácie má škola aj rodina svoje miesto. V prvých rokoch je to predovšetkým rodina, ktorá kladie základy osobnosti dieťaťa. „Rodina je najstarší spoločenská inštitúcia. Plní socializačnú, ekonomickú, sexuálne-regulačnú, reprodukčnú a ďalšie funkcie. Vytvára určité emocionálne klima, formuje interpersonálne vzťahy, hodnoty a postoje, základy etiky a životného štýlu.“ (Prucha, Walterová, Mareš, 2003, s.202) Sociálny svet dieťaťa sa pohybuje v komplikovanej a nesmierne dynamickej rovine vzťahov: dieťa – rodina – vrstovníci – škola – životné prostredie – masmédiá. I. Sobotková (2001, s.22) vymedzuje rodinu ako skupinu ľudí so spoločnou históriou, súčasnou realitou aj budúcim očakávaním vzájomne prepojených transakčných vzťahov.

Rodina formuje osobný vývin dieťaťa i jeho postoj k všetkým ďalším skupinám. Snaží sa ho formovať podľa vlastnej hodnotovej schémy. Rodina plní viaceré funkcie voči svojim členom i spoločnosti. Ide najmä o tieto základné funkcie:

1. Biologicko-reprodukčná funkcia: spočíva v zaisťovaní biologického trvania spoločnosti a v odovzdávaní biologických vlastností.
2. Ekonomická funkcia: predstavuje zabezpečenie základných životných potrieb rodiny.
3. Socializačno-výchovná funkcia: túto funkciu možno označiť za najdôležitejšiu. Rodičia sú pre deti prvé výchovné vzory, ktoré majú spravidla veľkú autoritu, čo umožňuje efektívnosť rodinnej výchovy. Táto funkcia nie je naplnená, ak rodičia nemôžu, nechcú alebo nedokážu sa primerane postarať o dieťa. Práve v tejto funkcii sa prelína výchovné pôsobenie školy a rodiny. Od školy, osobnosti učiteľa sa očakáva, že práve tu využije svoje majstrovstvo. Musí rešpektovať výchovný vplyv rodiny.
4. Emocionálna funkcia: kladné citové vzťahy v rodine sú dôležitým predpokladom rozvoja vlastnej emocionality dieťaťa. Rodina zabezpečuje dieťaťu lásku, bezpečnosť, pochopenie a uznanie.

Rodičia si často neuvedomujú svoje práva a povinnosti voči škole. Škola naproti tomu kooperáciu vníma iba ako súčasť vlastného obrazu tvoreného ňou samou na verejnosti. Rodičia si musia uvedomiť svoju zodpovednosť za výchovu a vzdelanie dieťaťa, svoje povinnosti, ale aj práva vstupovať do života školských inštitúcií ich detí. Majú povinnosť odovzdať školám svojich detí všetky informácie s dosahovaním výchovných a vzdelávacích cieľov, na ktorých spoločne pracujú.

Na výchove a vzdelávaní sa zúčastňuje rodina, škola aj spoločnosť a ich efektívnosť je podmienená súčinnosťou týchto troch činiteľov. Ak zlyhá jeden z nich, zlyháva aj výchova, ak však kooperujú všetky tri, sledujú cieľ výchovy: nová generácia, ktorá bude pripravená na život v Európe. Na Slovensku začína aktívnejší vstup rodičov do činnosti základných a stredných škôl. Mnohí rodičia sponzorskou činnosťou podporujú chod škôl. Zmeny v školstve nemožno realizovať dekrétovaním zhora, ale musia byť podložené transformáciou zvnútra, teda vnútornou premenou každej školy a prácou každého pedagóga aj rodiča. To si vyžaduje maximálnu snahu a ochotu všetkých zúčastnených v procese výchovy a vzdelávania dať podnety k zmenám a vlastnou každodennou prácou ich začať realizovať a zavádzať do praxe. Nemožno v chápaní spolupráce vyčleniť školu, rodinu a ostatných partnerov ako samostatný celok. Každá z nich je samostatnou inštitúciou, ale v rámci spolupráce rodiny a školy musia vytvoriť symbiózu. To predstavuje ťažkú, namáhavú cestu, ale podstatou a cieľom je predsa spokojnosť a radosť dieťaťa, žiaka.

3 PRIESKUM SPOLUPRÁCE RODINY A ŠKOLY

Efektívnosť výchovy a vzdelávania mladej generácie určite závisí aj od kvality spolupráce rodiny so školou. Učitelia často vyjadrujú obavy, ktoré sa týkajú starostlivosti rodiny o výchovu a vzdelávanie detí. Myslia si, že veľa rodičov sa o vzdelávanie svojich detí nezaujíma. Rodičia oponujú a chcú, aby ich deti v škole prospievali a majú záujem im pomôcť. Zapojenie rodičov akoukoľvek formou, či metódou je vždy prínosom. Výchovno-vzdelávacie ciele majú bez podpory rodičov často iba formálny charakter. Preto je potrebné urobiť všetko preto, aby sa rodičia spojili so školou a tým sa zvýši šanca detí byť úspešnými nielen v škole, ale i v ďalšom živote. Rodičia musia so školou komunikovať. Ak má byť komunikácia prínosom, musí byť obojstranná.

Praktická časť práce je postavená na mojom vlastnom hodnotení spolupráce rodiny a školy, kde pôsobím, uvádzam formy a metódy, ktoré pri komunikácii s rodičmi využívame. Hodnotenie sa opiera o prieskum, ktorý bol realizovaný formou dotazníkov. Jeho zámerom bolo zistiť informácie o spolupráci a vzájomných vzťahoch rodičov a pedagógov našej školy, zistiť informácie o názoroch rodičov na túto spoluprácu. Pri vypracovaní bol použitý dotazník so zatvorenými položkami. Dotazník vypracovalo 60 rodičov žiakov končiacich ročníkov.

3.1 Výsledky prieskumu

Potreba spolupráce rodiny a školy začína už pred prijatím dieťaťa na strednú školu. Rodič vyberá pre svoje dieťa strednú školu. Zohľadňuje pritom známky – aspoň by mal, záujmy dieťaťa a sú aj rodičia, ktorí túto voľbu nechajú na dieťati. Väčšina rodičov si získava informácie o škole od známych, priateľov, príbuzných alebo si vytvárajú názor na základe článkov v regionálnej tlači, či príspevku v miestnej televízii. Jedným z rozhodujúcich faktorov pre výber školy je jej prestíž. Rodič si nevyberá len budovu, do ktorej bude jeho dieťa pravidelne chodiť. Stále častejšie sa stretávame s tým, že rodičia sa informujú, čo môže škola ponúknuť navyše oproti iným školám, v čom je lepšia.

Spolupráca rodiny a školy je sen, ktorý sa len veľmi pomaly stáva skutočnosťou. Ešte stále sa týmto vzťahom neprisudzuje toľko pozornosti, ako by si zaslúžila. Ale učitelia s dlhoročnou praxou ako aj moderní učitelia považujú túto tému za dôležitú. Nemôžeme jednoznačne povedať, že spolupráca rodiny a školy v podmienkach našej školy je zlá alebo dobrá. Môžeme však jednoznačne povedať, že je nutná. Študujú u nás žiaci, ktorí na základnej škole nedosahovali výsledky výborné a málokedy aj chválitebné. Práca s nimi je náročná. A ak chceme za sebou vidieť výsledky, musíme komunikovať s rodičmi. Hoci sme dosiahli určité zlepšenie, ešte je pred nami kus cesty a veľa trpezlivej práce. V každej výchovnej práci má mimoriadny význam dôsledné uplatňovanie princípu jednoty výchovných vplyvov a požiadaviek na deti. Nesúlady, nejednotnosť alebo dokonca protichodnosť výchovných vplyvov medzi rodinou a školou vážne poškodzuje celkový vývin detí. Protichodné vplyvy spôsobujú vážne škody najmä pri formovaní mravných čŕt a charakterových vlastností detí. Preto je dôležité, aby škola a rodina pri výchove, ktorú nemožno od vzdelávania oddeliť, čo najužšie spolupracovali.

Cieľová skupina, na ktorú je táto práca zameraná, je veľmi široká. Sú to učitelia, rodičia ako partneri školy, aj samotní žiaci. Všetky strany si musia uvedomiť, že ak sa nám podarí

viahnuť rodičov do školy, deti budú vychované tak, že v budúcnosti ako perspektívni rodičia budú automaticky so školou spolupracovať. Táto spolupráca bude pre nich samozrejmosťou. Dnes sa musíme snažiť, aby sme sa k tomu pomaly začali približovať. Rodina sa nesmie vyhovárať na školu, ani škola na rodinu. Z dotazníka vyplynulo, že viac ako 46 % rodičov je informovaných o dianí v škole, viac ako 63 % rodičov vie ako sa jeho dieťa v škole správa a rovnaký počet rodičov má dost informácií o prospechu svojho dieťaťa. (tabuľka č.1) Na druhej strane až 45% rodičov uviedlo, že majú málo informácií o živote školy, 33% nevie ako sa ich dieťa v škole správa a viac ako 18% nevie o prospechu svojho dieťaťa. Až 66,6 % rodičov uviedlo, že dieťa do školy nechodí rado, čo je alarmujúce. Musíme si uvedomiť potrebu kooperácie v záujme dieťaťa. Žijeme v rýchlo sa meniacej spoločnosti. Vzdelávanie a výchova už dávno prekročili hranice škôl. Dieťa musí vidieť v rodičoch a učiteľovi partnerov, potom môže zmeniť aj svoj postoj. Výchovno-vzdelávacie pôsobenie rodiny a školy formuje všestranne a harmonicky rozvinutú osobnosť.

Tabuľka 1 Informovanosť rodičov (graf uvedený v prílohe)

Výrok	Názor respondentov (v%)				
	áno, určite	skôr áno	neviem	skôr nie	určite nie
1. Mám dostatok informácií o tom, čo sa deje v škole (otázka č.2)	35	11,67	8,33	35	10
2. Som dostatočne informovaný ako sa moje dieťa v škole správa (3)	23,33	40	3,33	25	8,33
3. Mám dost informácií o prospechu svojho dieťaťa (4)	23,33	40	18,33	11,66	6,66
4. Moje dieťa chodí do školy rado (28)	0	22,2	11,1	11,1	55,5
5. So školou, ktorú navštevuje moje dieťa, som spokojný (30)	35	21,66	20	10	13,33

Spolupráca rodiny a školy na našej škole nie je ideálna, ale určite ju chceme skvalitniť. Rodičia sú málo aktívni, často nevedia ako by mohli pomôcť. Až 90 % rodičov vyjadrilo neochotu finančne sa podieľať na akciách a vybavení školy napriek tomu, že len 25 % si myslí, že škola je dobre materiálne vybavená. Len 28,33 % z nich má záujem pomáhať pri organizovaní akcií školy a na vyťaženosť v práci sa vyhovorilo viac ako 86 % rodičov.(tabuľka č.2) Veľa rodičov v našej škole pochádza zo sociálne slabšieho prostredia a to sa odráža aj na vzťahu k škole. Majú ťažkosti s vlastným životom a na dieťa im neostáva čas. Často by potrebovali pomoc najskôr rodičia, až potom ich deti.

Tabuľka 2 Ochota rodičov pomáhať škole (graf uvedený v prílohe)

Výrok	Názor respondentov v %				
	áno, určite	skôr áno	neviem	skôr nie	určite nie
1. Škola môjho dieťaťa je dobre materiálne vybavená (otázka č.18)	0	25	61,66	6,66	6,66
2. Som ochotný sa finančne podieľať na akciách a vybavení školy (19)	0	6,66	3,33	46,66	43,33
3. Mám záujem pomáhať pri organizovaní akcií školy (20)	0	28,33	26,66	31,66	13,33
4. Lepšej spolupráci so školou bráni moja vyťaženosť v práci (23)	6,66	80	0	6,66	6,66

Ak dieťa cíti podporu zo strany školy aj rodiny, je sebaisté, motivuje ho to k záujmu o prácu, k zodpovednejšiemu prístupu k plneniu povinností. A správne motivovaný žiak určite zvyšuje kvalitu vyučovacieho procesu. Až 75 % rodičov si myslí, že škola by mala byť lepším partnerom pri výchove detí, takmer všetci rodičia sú presvedčení, že učiteľ sa

nemá správať nadradene, ale má podávať informácie taktne a hlavne súkromne, takmer 97 % rodičov si nepraje, aby sa škola starala do rodinnej výchovy a viac ako 98 % rodičov chce, aby učiteľ riešil školské problémy v škole. (tabuľka č.3) Našťastie konfliktných rodičov je veľmi málo. Skôr prídu problémy riešiť, nie ich vyhľadávať. A o to nám predsa ide. Potešujúce je, že 85 % rodičov má dôveru v odbornosť a kvalifikáciu pedagogických pracovníkov. Ak zlepšime kvalitu vzťahov medzi rodičmi a učiteľmi, zvýšime počet rodičov, ktorí budú ochotne a radi so školou spolupracovať. Tým zároveň zlepšujeme kvalitu školy. Ved' kto iný môže učiteľovi pomôcť pri práci so žiakom, ak nie rodina? Kto iný môže rodiča podporiť pri výchove svojho dieťaťa, ak nie škola? Vyjadriť presný podiel nie je možné. Každý, či škola alebo rodina, musí začať od seba, musí sa snažiť znásobiť svoj prínos do tejto spolupráce. Každý má predsa svoju zodpovednosť a určovať aký je podiel by bolo detinské.

Tabuľka 3 Názor rodičov na partnerstvo so školou (graf uvedený v prílohe)

Výrok	Názor respondentov v %				
	áno, určite	skôr áno	neviem	skôr nie	určite nie
1. Škola by sa mala stať lepším partnerom pri výchove detí (ot.č.6)	3,33	71,66	5	13,33	6,66
2. Škola by sa nemala starať do rodinnej výchovy (7)	3,33	93,33	1,66	1,66	0
3. Učiteľ má riešiť školské problémy v škole (8)	5	93,33	1,66	0	0
4. Učiteľ sa nemá správať nadradene (12)	65	35	0	0	0
5. Učiteľ má podávať správy o dieťati súkromne a taktne (13)	68,33	31,66	0	0	0
6. Mám dôveru v odbornosť a kvalifikáciu pedagog. pracovníkov (29)	10	75	5	10	0

Hlavným cieľom spolupráce rodiny a školy je vytvoriť čo najlepšie podmienky pre výchovu a vzdelávanie. Názor, že rodina svoje dieťa len vychováva a škola len vzdeláva, nie je správny. Až 75% rodičov v našom dotazníku je presvedčených, že učiteľ má dieťa všetko naučiť v škole. Výchovné a vzdelávacie pôsobenie sa musí v rodine a škole prelínať, preto je vždy potrebná spolupráca. Výhovorky začo je zodpovedná škola alebo rodina neobstoja. Podiel iniciatívy záleží od učiteľského zboru, ale aj od kompatibility rodičov. Iniciatíva je sporná. Učitelia musia v prvom rade vedieť ako informovať. Veľmi to záleží od okolností. Na učiteľov tlačiť môžeme, ale na rodičov nie. Viac ako 56% rodičov je spokojných s počtom stretnutí so školou, ale takmer 69% rodičov sa chce stretávať a informovať častejšie. Napriek tomu viac ako 83% rodičov považuje úroveň spolupráce za vyhovujúcu, za čím môžeme hľadať aj pracovné vyťaženie rodičov.(tabuľka č.4)

Tabuľka 4 Názor rodičov na počet stretnutí so školou (graf uvedený v prílohe)

Výrok	Názor respondentov vyjadrený v %				
	áno, určite	skôr áno	neviem	skôr nie	určite nie
1. Škola organizuje dostatočný počet stretnutí s rodičmi (otázka č.1)	51,66	5	1,66	35	6,66
2. Učiteľ a rodič by sa mali častejšie stretávať a viac informovať (5)	0	68,33	1,66	26,66	3,33
3. Môžem sa kedykoľvek stretnúť s triednym učiteľom (9)	78,33	21,66	0	0	0
4. Učiteľ má dieťa všetko naučiť v škole (17)	3,33	71,66	13,33	11,66	0
5. Úroveň spolupráce rodiny a školy považujem za vyhovujúcu (24)	5	78,33	13,33	3,33	0

V našich podmienkach na spoluprácu s rodičmi využívame rôzne formy a metódy:

Najpopulárnejšie sú **schôdzky triednych učiteľov s rodičmi**. Na začiatku každého školského roka sa v jedálni koná plenárne rodičovské združenie pre všetkých rodičov, kde riaditeľka predstaví rodičom vedenie školy, výchovného poradcu aj koordinátorov pre jednotlivé oblasti – drogy, ekológiu, výchovu k manželstvu a rodičovstvu. Rodičia získajú vyčerpávajúce informácie o chode školy, o hospodárení, možnostiach stravovania a ubytovania, o vnútornom poriadku školy, pravidelných aktivitách, ktoré naša škola organizuje a zároveň majú rodičia priestor na polozenie otázok. Sú rodičia, ktorí sa pýtajú priamo a sú rodičia, ktorí počkajú na záver a pýtajú sa individuálne. Nechcú vystupovať pred celým združením. Je potrebné to rešpektovať. Na triednych schôdzkach prichádza do kontaktu rodič priamo s triednym učiteľom. Práve tu sa môžu obaja veľa dozvedieť. Pre efektívnu komunikáciu s rodičmi je dôležitá primeraná informovanosť rodiny o dianí v škole. Rodičia chápu školu predovšetkým ako miesto učenia a výkonov ich detí. Aj na triednej schôdzke sa zaujímajú hlavne o prospech a správanie svojho dieťaťa. Pritom je dobré, ak rodič pozná aj nároky na učiteľa, jeho kompetencie a všeobecné požiadavky výchovnovzdelávacieho plánu. Len málo rodičov má záujem o to, aby sa nechali učiteľom informovať o dianí v škole, aby sa pýtali a získavali informácie. Niektorí učitelia vedú triedne schôdzky v dvoch častiach. Prvá je všeobecná, informuje o triede ako o kolektíve a v druhej časti prichádzajú rodičia za učiteľom jednotlivo, výsostne individuálne. Mne sa osvedčilo organizovať triednu schôdzku tzv. dvojdielne, aby rodičia mali možnosť vzájomne komunikovať, spoznávať sa a získavať informácie o triede, o škole, ale v druhej časti majú priestor pre rozhovor učiteľ – rodič. Na prvých schôdzkach som sa stretla s tým, že táto spolupráca bola formálna. Dnes sa mi zdá, že nastalo zlepšenie, hoci stále je čo vylepšovať na oboch stranách. Väčšina učiteľov našej školy vedie triedne schôdzky týmto spôsobom. Osvedčil sa, ale chcem poukázať nato, že triedne schôdzky je možné pripraviť a realizovať viacerými spôsobmi. Predovšetkým by to mali byť formy nové, zaujímavé a každopádne prínosné. Každý rodič musí mať pocit, že učiteľovi môže dôverovať. Odporúčam viesť triedne schôdzky aj individuálnymi konzultáciami, aby rodičia prišli vtedy, keď to vyhovuje im a dozvedeli sa informácie, ktoré ich zaujímajú najviac – o dieťati. Aby bola táto komunikácia efektívna, musí vychádzať v prvom rade z osobnej snahy učiteľa. Rodič by sa mal dozvedieť nielen to, kde sú nedostatky, ale aj v čom jeho dieťa vyniká. Vtedy rodiča nadchneme a on je prístupnejší ďalšej spolupráci. Potešujúce je, že až 80% rodičov rado chodí na triedne schôdzky, viac ako 91% rodičov získa na triednej schôdzke potrebné informácie, no len 68% si myslí, že triedny učiteľ sa zaujíma o jeho dieťa – nespokojnosť vyjadrilo 23,33% rodičov, čo je takmer štvrtina z oslovených respondentov. (tabuľkač.5) Individuálny prístup učiteľa sa môže vyvinúť iba na základe poznania každého rodiča. V tomto smere máme – my učitelia -určite čo zlepšovať.

Tabuľka 5 Názor rodičov na triedne schôdzky (graf uvedený v prílohe)

Výrok		Názor respondentov vyjadrený v %				
		áno, určite	skôr áno	neviem	skôr nie	určite nie
1.	Na triedne schôdzky učiteľa s rodičmi chodím rád (otázka č.10)	43,33	36,66	8,33	11,66	0
2.	Z triednej schôdzky chodím dostatočne informovaný (11)	40	51,66	5	3,33	0
3.	Triedny učiteľ sa o moje dieťa zaujíma (14)	15	53,33	8,33	23,33	0

Konzultačné hodiny učiteľov a vedenia školy majú obdobné ciele ako schôdzky triednych učiteľov s rodičmi. U nás sú naplánované na každú stredu počas školského

vyučovania v čase od 14,20 do 15,00 hodiny. Samozrejme pokiaľ sa rodič s učiteľom nedohodne inak. Spočiatku rodičia neprichádzali vôbec, teraz sa objavujú ojedinelé lastovičky. O možnosti konzultácií s akýmkoľvek učiteľom našej školy sú rodičia informovaní vždy na začiatku školského roka. Často počujeme výhovorky nevedel som, nemohol som, ale chce to čas a určite aj už spomínaný individuálny prístup ku každému rodičovi. Rodič musí vedieť, že sa mu prísť oplatí. Presvedčiť o tom ho však musí triedny učiteľ.

Dni otvorených dverí dávajú rodičom možnosť spoznať priestory školy, jej vybavenie, štruktúru, učiteľov i ostatných pracovníkov. Organizujeme ich hlavne pre žiakov končiacich základnú školu, ktorí sa rozhodujú pre ďalšie štúdium a pre ich rodičov. Na ostatnom dni otvorených dverí sa zúčastnili celé rodiny. Prezentovali sme výrobky našich žiakov a boli to stretnutia veľmi príjemné. Prišli aj žiaci našej školy, ktorí priviedli svojich súrodencov, našich budúcich žiakov. Bolo by dobré, ak by sa nám podarilo pritiahnúť na Deň otvorených dverí všetkých rodičov, nielen našich budúcich partnerov. Dni otvorených dverí môžu byť naplánované v školskom roku v dvoch termínoch. Prvý termín trebárs v rámci týždňa otvorených dverí, kedy prichádzajú žiaci základných škôl spolu so svojimi učiteľmi. V priebehu tohto týždňa je škola otvorená jeden deň až do večerných hodín. Druhýkrát s odstupom jedného až dvoch mesiacov organizovaný deň otvorených dverí počas víkendu, aby aj rodičia zaneprázdnení počas pracovného týždňa, mali možnosť oboznámiť sa s priestormi a prevádzkou školy. Je prospešné oceniť záujem rodiča o školu, o školské problémy jeho dieťaťa, ale zároveň si zachovať chladnú hlavu odborníka. Ocenenie dieťaťa učiteľom znamená pre rodiča aj dieťa veľa. Aj tomu sú naklonené dni otvorených dverí. Do ich organizácie sa zapájajú žiaci, ktorí sa prezentujú svojou šikovnosťou v práci na počítači alebo výrobou vlastných výrobkov na odbornom výcviku v priamom prenose. Zviditeľňujú sa a to je pre nich ocenením. Vtedy sú rodičia na nich pyšní a o to radšej sa do našej školy vracia.

Multimediálna internetová stránka školy obsahuje množstvo údajov o škole. Škola musí dať o sebe vedieť. Musí informovať o tom, čo organizuje, aké možnosti ponúka nielen žiakom, ale aj rodičom a širokej verejnosti. Naša školská stránka je prepracovaná kvalitne. Hnacím motorom pre zamestnancov je riaditeľka školy, ktorá prisun nových informácií kontroluje a sama poskytuje mnohé podkladové námety a materiály. Každá škola má v očiach verejnosti určitý imidž, ktorý jej pomáhajú vytvárať aj rodičia súčasných, či bývalých žiakov. Preto je zdravá a efektívna komunikácia rodiny a školy veľmi potrebná. Pri zlepšovaní imidžu školy musí manažment poukázať aj na jeho slabé miesta. Našu internetovú stránku žiaľ nesleduje až 65% oslovených rodičov, čo môže byť spôsobené jednak nízkou počítačovou gramotnosťou alebo nízkym záujmom, či nedostatkom času. Pravidelne multimediálnu stránku školy sleduje 30% rodičov. (tabuľka č.6) Najlepším zdrojom informácií sú názory rodičov, žiakov a zamestnancov školy. K tomu slúži mailová pošta a v priestoroch školy umiestnená schránka dôvery, ktorú aktívne využívajú hlavne žiaci. Žiaci pri využívaní schránky dôvery upozorňujú na to, čo ich trápi, väčšinou anonymne. Veď nespokojnosť žiakov a rodičov môže spôsobiť odchod žiakov zo školy, zníženie počtu hlásiacich sa uchádzačov o prijatie na našu školu. To v konečnom dôsledku znižuje prestíž školy v očiach verejnosti. Internetová stránka vytvára priestor pre našich partnerov, aby nám pomáhali slabé miesta odhaľovať a potom je možné problém riešiť.

Žiacke knižky sú osvedčeným prostriedkom každodenného kontaktu školy s rodičmi. Zapisujú sa do nich najmä informácie o prospechu, pokarhaní alebo oznamy. Tento spôsob komunikácie na väčšine škôl určite funguje. Celkom z oslovených respondentov viac ako 58% sleduje žiacku knižku pravidelne, ale až 25% ju nekontroluje vôbec. (tabuľka č.6) Negatívom je, že akosi zabúdame na písanie pochvál. Znamku nedostatočnú zapíšeme oveľa rýchlejšie ako známku výbornú. Žiacka knižka môže poskytovať komplexný obraz

o dieťať. V súčasnosti sa vďaka technickému pokroku stále viac používajú elektronické žiacke knižky. Zvykli si rodičia, žiaci aj učitelia. Keďže táto žiacka knižka je na školskej internetovej stránke, nájdú tam rodičia aj potrebné oznamy určené práve im. Dokonca pochvala za účasť, či umiestnenie v súťaži, za aktivitu a šikovnosť je verejná. A to určite poteší a motivuje.

So žiackou knižkou úzko súvisia **písomné kontakty**. Oslovujeme nimi rodičov, keď posielame oficiálny list – predvolanie, výzvu, oznámenie o neprospievaní. Je to chyba. Písomné kontakty predsa môžu rodičom priniesť aj pozitívne správy – ako som prežil týždeň v škole, pekne a zaujímavo vypracovanú slohovú prácu, pozvanie na schôdzku triedneho učiteľa s rodičom a podobne. Ja mám osobnú skúsenosť s výrobou pozdravu ku Dňu žien. Hoci sa chlapci na našej škole tvária ako dospelí jedinci, pri mame, babke, sestre zmäknú a sú ochotní venovať čas na triednickej hodine takejto aktivite. Dokonca si doma vopred pripravujú materiál. Písomným kontaktom môžu byť aj krátke neformálne odkazy – vynikajúce zlepšenie, dnes bol aktívny, zapojil sa do vysielania rozhlasovej relácie. Rodičia stále nie sú pripravení efektívne a moderne spolupracovať so školou a práve takýto písomný kontakt môže tento vzťah posunúť vpred. Chce to odhodlanie a chuť učiteľov, ktorí si musia uvedomiť, že takáto aktivita im peniaze neprinesie, ale určite získajú príjemný pocit. Povzbudia k práci rodiča aj samotného žiaka. Veď každý z nás čaká na pochvalu. Aj samotný učiteľ.

S písomným kontaktom súvisí **kontakt telefonický**. Záleží od okolností a práve tento kontakt by sa mal využívať veľmi citlivo, aby rodičia nemali pocit, že ich škola oberá o súkromie a zbytočne ich zaťažuje. U nás v škole využívame túto možnosť len v prípade riešenia nejakého problému – zdravotné komplikácie alebo prospech, či správanie. Má to aj svoje výhody. Ak sa náhodou rodiča nedovoláme hneď, po prečítaní zmeškaného hovoru sa so školou ihneď nakontaktuje sám. Ak sa nám podarí zefektívniť spoluprácu rodiny so školou, táto forma spolupráce sa zaktivizuje sama zlepšením danej situácie.

Školský časopis umožňuje rodičom získať predstavu o dianí v škole z iného uhla pohľadu. Žiaľ až takmer 77% oslovených rodičov náš školský časopis nepozná. (tabuľka č.6) Tvorila si ho samotní žiaci a novinky zo školského prostredia podávajú čitateľom odľahčenou formou, slovníkom, ktorý je im blízky. Rodičia pomáhajú s poskytnutím kancelárskeho papiera, prípadne s kopírovaním niektorých materiálov. Nie je to pomoc pravidelná, ale vďaka za každú podporu. V priebehu dvoch školských rokov zaznamenal náš školský časopis riadny pokrok a plánujeme jeho farebnú tlač, lebo doteraz bol čiernobiely. Dokázali sme podporiť aktivitu rodičov pochvalou. Ak hovoríme o nutnosti chváliť deti, aby s nami vo výchovnovzdelávacom procese spolupracovali, nesmieme zabúdať na chválenie ich rodičov – za akúkoľvek pomoc.

Školské nástenky sú zdrojom informácií pre žiakov aj ich rodičov. Prinášajú správy o aktuálnom dianí v škole, o výročiach a udalostiach v kalendári, v neposlednom rade predstavujú ukážky školských prác. Dokonca v triedach si školské nástenky žiaci pravidelne inovujú a komisia zložená z členov žiackej školskej rady a zástupcov pedagogického zboru ich v mesačnom intervale hodnotí. Sladká odmena za víťazstvo na konci školského roka určite poteší. V spoločných priestoroch školy sú nástenky výchovného poradenstva, oznamy o priebehu a zmenách vyučovacieho procesu, nástenky s problematikou protidrogovej prevencie, zdravej školy, žiackej školskej rady, oznamy pre žiakov končiacich ročníkov atď. Každý si tu nájde svoje. Nástenku žiackej školskej rady žiaci dlho obchádzali. Dokázali sme ich prilákať tým, že často meníme informácie, nástenka nie je „učesaná“, nespĺňa žiadne estetické kritériá, len prináša novinky, ktoré nie vždy súvisia so školou.

Rada školy patrí medzi samosprávne orgány školy. Vyjadruje sa k závažným skutočnostiam, ktoré sa vzťahujú na prácu v škole. Riadi sa štatútom a sú v nej zastúpení

rodičia, pedagogickí a nepedagogickí zamestnanci, žiaci a zriaďovateľ. Rada školy umožňuje rodičom i ostatným partnerom nazrieť do práce školy. Jej základným poslaním je pomáhať vedeniu školy pri riešení rôznych problémov, hodnotiť hospodárenie školy, zaoberať sa výsledkami dosiahnutými vo výchove aj vzdelávaní, zabezpečiť plynulú prácu školy a samozrejme koordinovať spoluprácu všetkých partnerov so školou. Viac ako 51% respondentov sa domnieva, že Rada školy je pre lepšiu kvalitu vyučovania dôležitá a približne 40% súhlasí s tým, že vedenie školy rešpektuje názory rodičov. (tabuľka č.6)

Tabuľka 6 Názor rodičov na ostatné formy spolupráce (graf uvedený v prílohe)

Výrok		Názor respondentov vyjadrený v %				
		áno, určite	skôr áno	neviem	skôr nie	určite nie
1.	Pravidelne sledujem internetovú stránku školy (otázka č.15)	0	30	5	35	30
2.	Žiacku knižku svojho dieťaťa kontrolujem pravidelne (16)	21,66	36,66	5	11,66	25
3.	Činnosť Rady školy je pre lepšiu kvalitu vyučovania dôležitá (21)	25	26,66	10	28,33	10
4.	Názory rodičov vedenie školy rešpektuje (22)	6,66	31,66	25	10	26,66
5.	Poznám časopis školy, ktorú navštevuje moje dieťa (25)	0	8,33	15	6,66	70
6.	Na škole je dostatočný počet záujmových krúžkov (26)	0	31,66	31,66	1,66	35
7.	Mám záujem pomáhať v činnosti záujmových krúžkov (27)	0	3,33	11,66	45	40

Školské koncerty, akadémie, plesy a besedy sú vynikajúcou príležitosťou pre neformálne stretnutia s rodičmi, kde môže dôjsť k jednoduchšiemu odovzdaniu pedagogických informácií. Škola sa tak prejaví ako inštitúcia, ktorá nezdôrazňuje len vedomosti, zručnosti, ale prezentuje aj iné zaujímavé skutočnosti. Na našej škole máme problém s organizáciou školských koncertov, či akadémii pre minimálny záujem našich žiakov, ktorí nestoja o takúto formu zviditeľnenia sa. Vianočnú akadémiu organizujeme síce každý rok, ale pozývame si externých hostí na doplnenie programu. Čaká nás ešte obrovský kus cesty, ale verím, že tradíciou sa bude tento druh prezentácie pomaly zlepšovať a účinkujúci budú našich žiakov motivovať, aby sa aj oni zapojili. Nezáujem žiakov, nízka motivácia je určite námetom pre vypracovanie ďalšej práce. Naproti tomu školský ples organizovaný na našej škole ako Ples stavbárov má už niekoľkoročnú tradíciu. Školská jedáleň, ktorá poskytuje priestory, by potrebovala v tom čase nafúknuť, lebo záujem je veľký a nie je možné všetkých záujemcov uspokojiť. Rodičia sa pridávajú pomaly, ale ich počet narastá. Sami sa presvedčili, že vďaka takýmto akciám, môžu spoznať kvality učiteľov, ktorí v škole pôsobia. Rodičia, ktorí sa s učiteľom poznajú, mu dôverujú a vedia, že sa môžu na neho obrátiť s akýmkoľvek problémom, nápadom alebo žiadosťou. Naopak učiteľ to nesmie považovať za vnucovanie sa do svojej práce. Pevné väzby a otvorená komunikácia dávajú množstvo príležitostí nato, aby škola motivovala rodičov pre pomoc a spoluprácu. Pokiaľ budú rodičia problémy školy vnímať ako niečo, čo sa ich dotýka, začo nesú zodpovednosť, môžu zohrať dôležitú úlohu v dobrovoľníctve a sponzoringu. Partnerstvo, o ktorom stále hovoríme, nie je len o možnostiach, ktoré sa pred rodičmi otvárajú. Zároveň ide o definíciu úloh, ktoré môžu a musia zohrať v procese výchovy a vzdelávania detí. Napríklad v amerických školách venujú pozornosť tomu, aby „naučili“ rodičov pracovať s deťmi, aby sa ich úsilie dopĺňalo s úsilím v škole.

Kurzy, cvičenia, záujmové krúžky a športové akcie organizované školou sú tiež formou spolupráce rodičov a školy. Na našej škole prebiehali kurzy výpočtovej techniky, ktoré absolvovali aj záujemcovia z radov rodičov. Momentálne tieto kurzy naša škola neorganizuje. Do športových akcií sa nám rodičov pritiahnuť zatiaľ nepodarilo. Zintenzívnila sa spolupráca v družstvách učiteľa – žiaci, ktorí bojovali o víťazstvo vo

futbalovom turnaji. Tú obrovskú radosť v očiach našich žiakov vyvolali zápasy s mužmi „v rokoch“, ktorí sa za žiadnu cenu nechceli dať zahanbiť. A to dalo celému turnaju tú správnu dynamiku. Žiaľ v tomto školskom roku sme zaspali odchodom učiteľa telesnej výchovy, ktorého zatiaľ nikto nenahradil v organizácii podobného turnaja. Ponuka záujmových krúžkov je síce bohatá, ale záujem žiakov o prácu v nich je minimálny. Z oslovených rodičov až viac ako 36% nevie aké krúžky pracujú na našej škole a alarmujúcich 85% oslovených respondentov nemá záujem pomáhať v činnosti záujmových krúžkov. Je to pre nás obrovská výzva. Ak sa nám podarí vtaiahnuť rodičov do diania školy, ak zlepšíme a zefektívňime komunikáciu, potom môžeme očakávať aj pomoc pri práci záujmových krúžkov. No v prvom rade treba presvedčiť našich žiakov, že čas strávený s rovesníkmi a pri zaujímavej aktivite, ktorá ich obohatí, nie je stratený. S nízkym záujmom o prácu v záujmových krúžkoch však nebojuje iba naša škola.

3.2 Zhrnutie výsledkov prieskumu a odporúčania

Predstavila som metódy a formy spolupráce rodiny a školy, s ktorými mám osobnú skúsenosť. Spolupráca rodiny a školy všeobecne zďaleka nie je ideálna. Je potrebné ju krok po krôčiku zlepšovať. A to sa dá jedine v spolupráci s partnermi, v tomto prípade s rodinou. Existuje veľmi málo aktívnych rodičov. Väčšinou sú dezorientovaní v tom, keď môžu so školou spolupracovať. Obávajú sa finančného zaťaženia a ospravedlňujú sa pracovným vyťažením.

Často sa prídu rodičia informovať priamo na riaditeľstvo školy. Vtedy je potrebné zodpovedať všetky otázky, čo sa týkajú školského vzdelávacieho programu, využitia mimoškolského času, ukázať im priestory školy, špeciálne učebne, možnosti stravovania, prípadne ubytovania a podobne. Už pri prvom kontakte so školou vznikajú zárodky budúcej spolupráce.

Rodičov priláka Deň otvorených dverí, ktorý časovo prispôsobíme časovým možnostiam rodiča. Množstvo aktuálnych informácií sa dozvie rodič z internetovej stránky, ktorú preto treba pravidelne aktualizovať. Trebárs fungujúca jedáleň s pestrou ponukou stravy môže pritiahnúť rodičov do priestorov školy a niektorí sa začnú v školskej jedálni stravovať. Škola musí hľadať priestor pre vzájomné zblíženie a spoluprácu, treba len vykročiť správnym smerom. Z izolovaného, utiahnutého, apatického rodiča sa môže stať rodič aktívny, ak ho učiteľ presvedčí, že je ochotný ho počúvať, akceptovať a uznať jeho úlohu vo výchove a vzdelávaní vlastného dieťaťa. Učiteľ sa musí zmeniť na odborného poradcu, ktorý je ochotný pomáhať a uvedomí si, že na informácie od rodiča je odkázaný, potrebuje ich. Čím viac vieme o dieťati, tým viac môžeme k nemu pristupovať individuálne. Ak uznáme vzájomné postavenie rodiny a školy vo výchove a vzdelávaní detí, máme pripravenú pôdu pre plodnú a efektívnu spoluprácu.

Najväčšie obavy o kvalitu vzdelávania svojich detí majú tí najvzdelanejší a najúspešnejší rodičia. Záleží im na vzdelaní, na tom, aby sa dieťa v škole cítilo dobre, aby po skončení štúdia našlo uplatnenie. Obavy rodičov často vedú k strate objektívneho posúdenia. Nie je dobré, ak sa rodič svojho dieťaťa zastáva za každú cenu. Treba najskôr poznať názor všetkých zúčastnených strán, až potom urobiť záver. Mnohokrát sa rodič bojí vyjadriť nespokojnosť, lebo učiteľ sa môže pomstiť na dieťati. Sama som sa stretla v praxi s takouto situáciou. Vtedy záleží hlavne na majstrovstve triedneho učiteľa ako danú situáciu zvládne. Dá sa to. Je na nás, aby sme pomohli, ale na prvom mieste musí byť dieťa. Často žiakom

opakujem, že môžu nahlas vysloviť akýkoľvek názor, musia ho však prezentovať slušne. To platí aj pre učiteľov a samozrejme aj pre rodičov. Čo viac si môžeme želať, ak získame dôveru rodičov na svoju stranu. Skúsme triedne schôdzky s rodičmi zatraktívniť a organizovať inak:

- nikto z nás nemá rád, ak sa hovorí o ňom bez neho. Aj dieťa si predsa môže vypočuť, čo o ňom rozprávame jeho rodičom. Mohli by sme na triedne schôdzky pozvať nielen rodičov, ale aj žiakov. Určite sa budú viac snažiť, aby bola trieda pripravená, vyzdobená. Ak pripravíme spolu so žiakmi aj občerstvenie, atmosféra sa uvoľní a rodičia prídu na budúce stretnutie o to radšej,
- z vlastnej skúsenosti môžem kolegom odporučiť zorganizovať triednu schôdzku s rodičmi pred vianočnými sviatkami s upečenými cukrovinkami. Pozvala som aj kolegov, ktorí učili v mojej triede. Predstavili sa rodičia, predstavili sa učitelia a následne formou voľných neviazaných rozhovorov si každý našiel každého. Rodičia odchádzali veľmi spokojní. Samozrejme, že takáto forma triednej schôdzky nie je možná zakaždým, ale pre preklopenie bariéry a nadviazanie kontaktov, či lepšej spolupráce stačí aspoň na začiatku – pokiaľ posilníme iné formy spolupráce,
- odporúčam na triedny výlet pozvať aj rodičov. Určite pomôžu pri vybavovaní formalít a žiaci sa presvedčia o partnerstve učiteľa a rodičov. Ak si získame rodičov, budú nás viac rešpektovať a prijímať aj deti. Posilníme pozíciu všetkých troch zložiek – rodiča, učiteľa aj žiaka – pre ďalšiu spoluprácu. Je dôležité, aby vzťahy medzi nimi boli funkčné.

ZÁVER

V súčasnosti prežívame krízu rodiny. Rodičia majú stále menej času na svoje deti, často výchovu nahrádzajú materiálnymi hodnotami a deti majú stále viac problémov, ktoré nemajú s kým riešiť. Ak deti neustále okrikujeme, ak ich podceňujeme, či zosmiešňujeme, strácajú istotu, cítia sa neschopné a menejcenné. Škola vždy bola aj bude inštitúciou, ktorá zmeny iniciuje. To platí aj pre spoluprácu rodiny a školy. Žiadne výhovorky. Deti v škole prežijú veľkú časť života a všetkým nám musí záležať, aby z nich vyrástli zdravé, rozumné, silné a sebavedomé osobnosti. V tom sa musí rodina aj škola vzájomne podporovať. Nemôžeme čakať na prvý podnet rodičov, oni predsa očakávajú prvý impulz od školy. Vo svojej práci som sa zamerala na formy a metódy práce s rodičmi, ktoré využívame na škole, kde pôsobím. Máme za sebou už kus práce, kde významnú úlohu zohráva triedny učiteľ. Práve on prichádza do priameho kontaktu s rodičom. Určite to potvrdili aj oslovení rodičia vyplnením dotazníka, kde zároveň vidíme aj slabé miesta. Percentá nezájmu, či neznalosti musíme premeniť na ochotu a poznanie spolupráce rodiny so školou. Vo svojej práci nielen hodnotím formy a metódy spolupráce rodiny a školy, ale snažila som sa ukázať, že môžeme aktivovať zmeny. Aj triedne schôdzky s rodičmi je možné robiť inak, zaujímavejšie pre obidve strany. Navrhujem spôsoby, ktoré nám pomôžu rodičov vziať do školy. Môžu byť užitoční pre pomoc pri organizovaní rôznych akcií školy, ale určite dôležitá je aj oblasť sponzoringu. Každý učiteľ si musí uvedomiť, že jedine individuálny, srdečný prístup k rodičovi ho presvedčí, aby sa do školy vrátil, aby sa tam vracal rád a stále častejšie. Presvedčme rodičov, že stretnúť sa môžeme nielen v škole, ale aj mimo nej. Organizujeme predsa veľa aktivít mimo školy, ktorých sa rodič ako partner môže zúčastniť.

Svojou prácou chcem osloviť nielen rodičov, ale aj kolegov – pedagógov, aby sa zamysleli nad výsledkami dotazníka. Musíme hľadať a neustále vymýšľať nové atraktívne formy spolupráce. Zaväzujúca je pre nás vízia školy, ktorá je predpokladom pre kvalitnú školu. Každý z nás si môže priebežne vo svojej triede realizovať prieskum dotazníkovou metódou. Získame reálny obraz. Ak chceme zabezpečiť kvalitné vzdelávanie žiakov, ktoré nebude ukrátené o výchovné pôsobenie, musíme spojiť úsilie oboch výchovných inštitúcií – rodiny aj školy. To môžeme dosiahnuť len zlepšením spolupráce, komunikácie. Spokojnosť našich partnerov nám pomáha budovať kvalitu školy. Kvalita školy, kvalita vyučovacieho procesu spočíva aj v dosiahnutí spokojnosti rodičov. Spojené nádoby, ktoré sa vzájomne prelínajú a jedna bez druhej nemôže stopercentne fungovať.

Úspech výchovy, kam patrí aj výchova k hodnotám, zostáva bezpodmienečným predpokladom kvality školského a všestranného osobnostného vzdelávania. Mladí ľudia budú utvárať túto spoločnosť. Naším záujmom je, aby úspešne zvládli medzilidské vzťahy, aby budovali základy pre určité hodnoty. Čím viac sú rodičia zapojení do vzdelávacieho procesu školy, tým účinnejšie môže škola svoje ciele dosiahnuť. Život školy bez angažovanej práce rodičov je veľmi namáhavý. Ak sa rodičia aktívne nepodieľajú na živote školy, zvyšuje to záťaž pedagógov. Ak sa rodičia zapájajú, prináša to zlepšenie práce pre všetkých.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJOV

1. Albert, A. 2002. Rozvoj kvality v škole. Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava. 2002. ISBN: 80-8052-166-2
2. Blaško, M. 2008. Úvod do modernej didaktiky II.(Manažérstvo kvality v škole). Technická univerzita, Katedra inžinierskej pedagogiky, Košice, 2008. ISBN: 978-86-553-0051-1[online]. Dostupné na internete:
<<http://web.tuke.sk/kip/main.php?om=1300&res=low&menu=1310>>
3. Ďurič, L., Grác, J., Štefanovič, J. 1991. Pedagogická psychológia. Jaspis, Bratislava, 1991. ISBN: 80-900477-6-9.
4. Kačáni, V. a kol. 2004. Základy učiteľskej psychológie. SPN-Mladé letá, Bratislava, 2004. ISBN: 80-10-00429-4.
5. Kyriacou, Ch. 1996. Klíčové kompetence učitele. Portál, Praha, 1996. ISBN: 80-7178-965-8.
6. Obdržálek, Z. a kol. 1999. Riadenie školstva v Slovenskej republike. Učebné texty na prípravu vedúcich pedagogických pracovníkov. ŠPÚ, Bratislava, 1999. ISBN: 80-85756-41-2.
7. Petlák, E. 2006. Klíma školy a klíma triedy. Iris, Bratislava, 2006. ISBN: 80-89018-97-1.
8. Prucha, J., Walterová, E., Mareš, J. 2003. Pedagogický slovník. 4.aktualizované vydanie. Portál, Praha, 2003. ISNM: 80-7178-772-8.
9. Sobotková, I. 2001. Psychologie rodiny. Portál, Praha, 2001. ISBN: 80-7178-559-8.
10. Turek, I. 2008. Didaktika. Iura Edition spol. s r. o., Bratislava, 2008. ISBN: 978-80-8078-198-9.
11. Zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 22. mája 2008.

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha 1 <dotazník na hodnotenie kvality spolupráce rodiny a školy>

Príloha 2 <informovanosť rodičov>

Príloha 3 <ochota rodičov pomáhať škole>

Príloha 4 <názor rodičov na partnerstvo so školou>

Príloha 5 <názor rodičov na počet stretnutí so školou>

Príloha 6 <názor rodičov na triedne schôdzky>

Príloha 7 <názor rodičov na ostatné formy spolupráce>

Príloha 1 <dotazník na hodnotenie kvality spolupráce rodiny a školy>

Výrok	Označte číslo vyjadrujúce váš názor				
	áno, určite	skôr áno	neviem	skôr nie	určite nie
1. Škola organizuje dostatočný počet stretnutí s rodičmi	1	2	3	4	5
2. Mám dostatok informácií o tom, čo sa deje v škole	1	2	3	4	5
3. Som dostatočne informovaný ako sa moje dieťa v škole správa	1	2	3	4	5
4. Mám dosť informácií o prospechu svojho dieťaťa	1	2	3	4	5
5. Učiteľ a rodič by sa mali častejšie stretávať a viac informovať	1	2	3	4	5
6. Škola by sa mala stať lepším partnerom pri výchove detí	1	2	3	4	5
7. Škola by sa nemala starať do rodinnej výchovy	1	2	3	4	5
8. Učiteľ má riešiť školské problémy v škole	1	2	3	4	5
9. Môžem sa kedykoľvek stretnúť s triednym učiteľom	1	2	3	4	5
10. Na triedne schôdzky učiteľa s rodičmi chodím rád	1	2	3	4	5
11. Z triednej schôdzky chodím dostatočne informovaný	1	2	3	4	5
12. Učiteľ sa nemá správať nadradene	1	2	3	4	5
13. Učiteľ má podávať správy o dieťati súkromne a taktne	1	2	3	4	5
14. Triedny učiteľ sa o moje dieťa zaujíma	1	2	3	4	5
15. Pravidelne sledujem internetovú stránku školy	1	2	3	4	5
16. Žiacku knižku svojho dieťaťa kontrolujem pravidelne	1	2	3	4	5
17. Učiteľ má dieťa všetko naučiť v škole	1	2	3	4	5
18. Škola môjho dieťaťa je dobre materiálne vybavená	1	2	3	4	5
19. Som ochotný sa finančne podieľať na akciách a vybavení školy	1	2	3	4	5
20. Mám záujem pomáhať pri organizovaní akcií školy	1	2	3	4	5
21. Činnosť Rady školy je pre lepšiu kvalitu vyučovania dôležitá	1	2	3	4	5
22. Názory rodičov vedenie školy rešpektuje	1	2	3	4	5
23. Lepšej spolupráci so školou bráni moja vyťaženosť v práci	1	2	3	4	5
24. Úroveň spolupráce rodiny a školy považujem za vyhovujúcu	1	2	3	4	5
25. Poznám časopis školy, ktorú navštevuje moje dieťa	1	2	3	4	5
26. Na škole je dostatočný počet záujmových krúžkov	1	2	3	4	5
27. Mám záujem pomáhať v činnosti záujmových krúžkov	1	2	3	4	5
28. Moje dieťa chodí do školy rado	1	2	3	4	5
29. Mám dôveru v odbornosť a kvalifikáciu pedagog. pracovníkov	1	2	3	4	5
30. So školou, ktorú navštevuje moje dieťa, som spokojný	1	2	3	4	5

Príloha 2 <informovanosť rodičov>

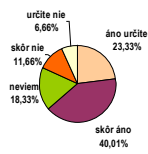
Mám dostatok informácií o tom, čo sa deje v škole

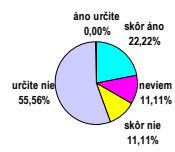
Som dostatočne informovaný ako sa moja dieťa v škole správa

Mám dost informácií o prospechu svojho dieťaťa

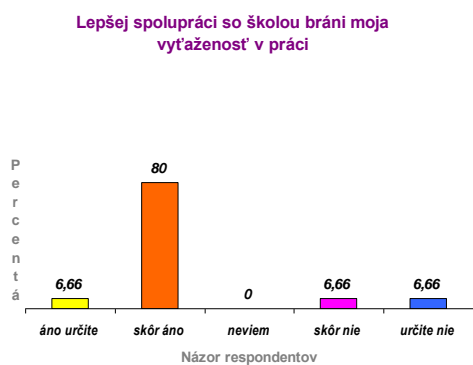
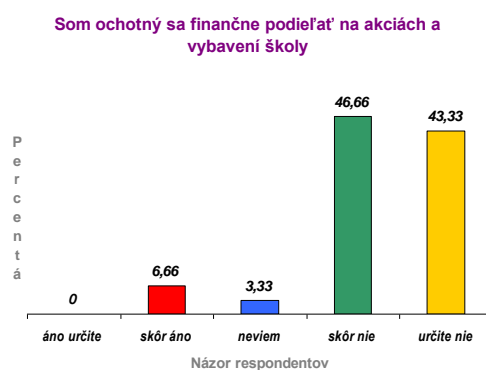
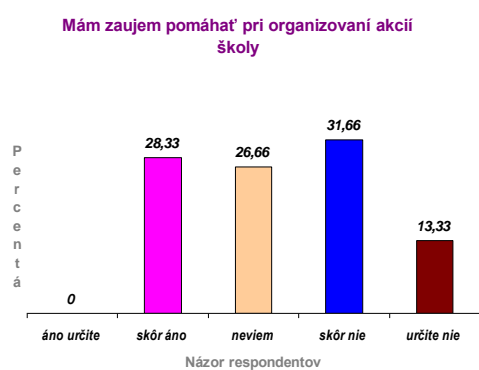
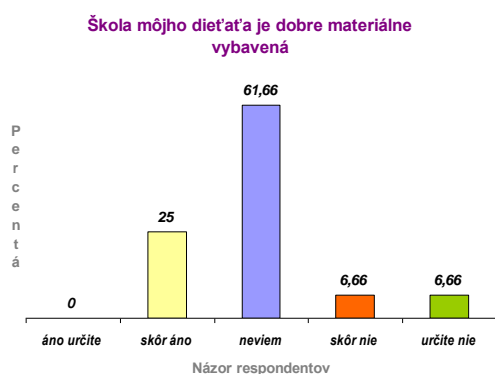
Moje dieťa chodí do školy rado

So školou, ktorú navštevuje moje dieťa, som spokojný

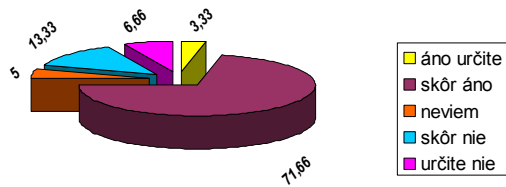

Príloha 3 <ochota rodičov pomáhať škole>

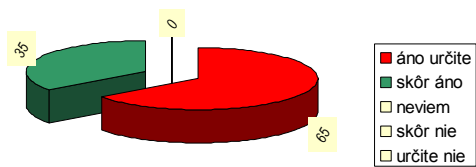

Príloha 4 <názor rodičov na partnerstvo so školou>

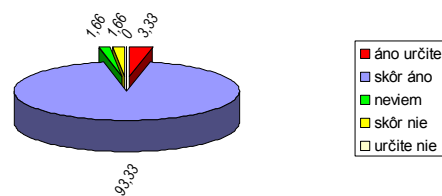
Škola by sa mala stať lepším partnerom pri výchove detí

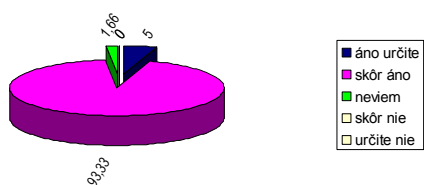
Učiteľ sa nemá správať nadradene

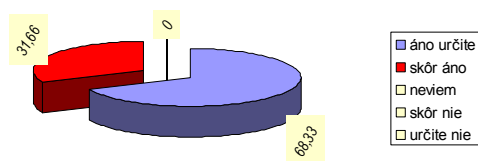
Škola by sa nemala starať do rodinnej výchovy

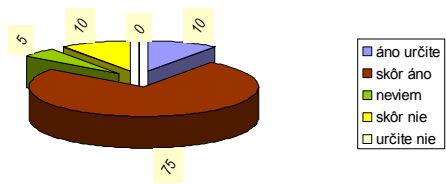
Učiteľ má riešiť školské problémy v škole

Učiteľ má podávať správy o dieťati súkromne a taktne

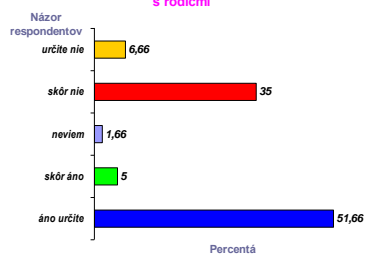

Mám dôveru v odbornosť a kvalifikáciu
pedagogických pracovníkov

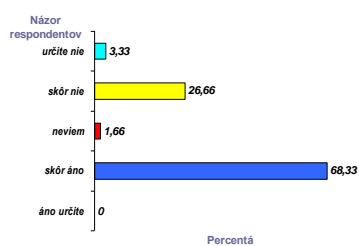

Príloha 5 <názor rodičov na počet stretnutí so školou>

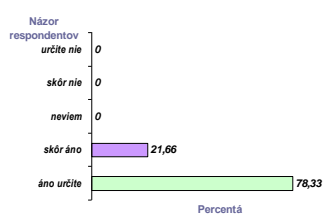
Škola organizuje dostatočný počet stretnutí s rodičmi

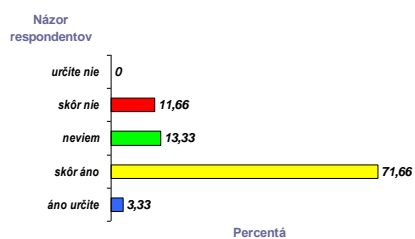
Učiteľ a rodič by sa mali častejšie stretávať a viac informovať

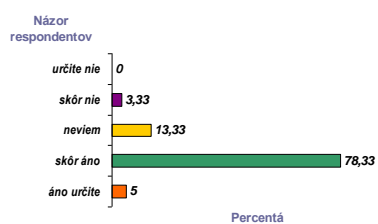
Môžem sa kedykoľvek stretnúť s triednym učiteľom

Učiteľ má dieťa všetko naučiť v škole

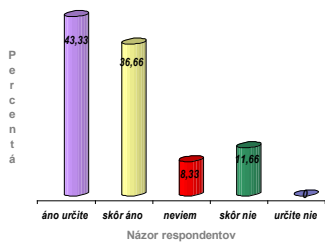

Úroveň spolupráce rodiny a školy považujem za vyhovujúcu

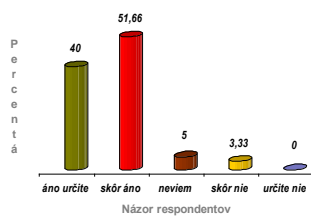

Príloha 6 <názor rodičov na triedne schôdzky>

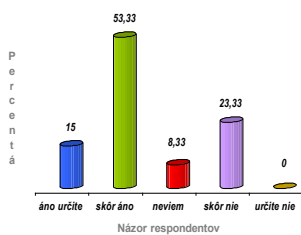
Na triedne schôdzky učiteľa s rodičmi chodím rád

Z triednej schôdzky chodím dostatočne informovaný

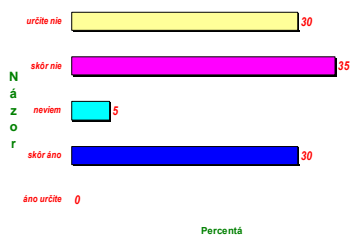

Triedny učiteľ sa o moje dieťa zaujíma

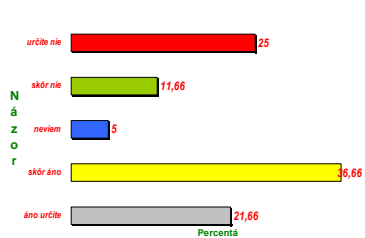

Príloha 7 <názor rodičov na ostatné formy spolupráce>

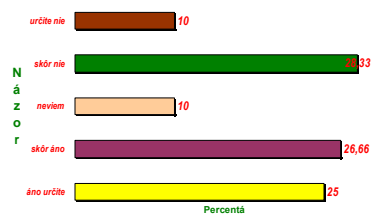
Pravidelne sledujem internetovú stránku školy

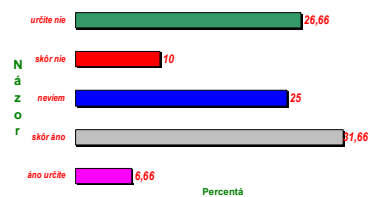
Ziacku knižku svojho dieťaťa kontrolujem pravidelne

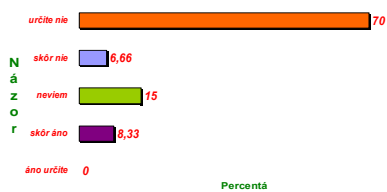
Činnosť Rady školy je pre lepšiu kvalitu vyučovania dôležitá

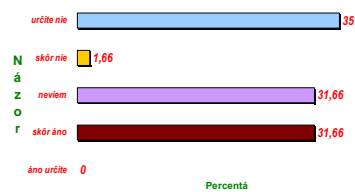
Názory rodičov vedenie školy rešpektuje

Poznám časopis školy, ktorú navštevuje moje dieťa

Na škole je dostatočný počet záujmových krúžkov

Mám záujem pomáhať v činnosti záujmových krúžkov

